

F3. SOK-2011: Økonomisk vekst

Solow-modellen BAS

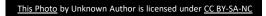
Solow-modellen

Robert Solow (1924-): A contribution to the theory of economic growth

Hva bestemmer <u>nivået</u> på, og <u>veksten</u> i, materiell velferd på lang sikt?

Hvorfor er (blir) noen land rike da andre er (forblir) fattige?

Solow-modellen

Robert Solow (1924-): A contribution to the theory of economic growth

Solow-modellen ligger til grunn for nesten alle vekst-modeller

Kan tilpasses etter behov – fra svært «enkel» til svært kompleks

SOK-2011:

- Solow-modellen BAS: To produksjonsfaktorer (arbeid og kapital), ingen teknologi, ingen naturressurser
- 2. Solow-modellen med teknologi
- 3. Solow-modellen med teknologi og naturressurser

Antakelser

- 1. Alle bedrifter produserer et homogent gode
- 2. Fullkommen konkurranse
- 3. Produksjonen skjer ved bruk av to produksjonsfaktorer: kapital (K) og arbeid (L)
- 4. Produksjonen er karakterisert av konstant skala-utbytte og avtakende grenseproduktivitet
- 5. Alle i befolkningen er i arbeid (L = P)
- 6. Befolkningen vokser med en konstant, og eksogent gitt rate (n): $L(t) = L_0 e^{nt}$
- 7. Spareraten (netto) er eksogent gitt, lik for alle, og kan beskrives som en andel av total inntekt: $S(t) = s \cdot Y(t)$
- 8. Det er ingen handel med utlandet (X = M = 0)

Konsum, sparing og investering

$$Y = C + I + G + X - M$$

$$G_C + G_I$$

Skatt Netto faktorinntekter til andre land Y = C + S + T + R + F Netto transfereringer til andre land

Åpent økonomi: $C + I + G_C + G_I + X - M = C + S + T + R + F$

Lukket økonomi: $C + I + G_C + G_I = C + S + T$ \downarrow $\underbrace{I + G_I}_{GDI} = \underbrace{S + (T - G_C)}_{GDS}$

Bruttoinvesteringer (Gross Domestic Investment, GDI) = Bruttosparing (Gross Domestic Saving, GDS)

Sparing og investering

Brutto versus netto

Brutto-investeringer: Alle nyinvesteringer (private og offentlige) som blir gjort i

kapital i økonomien

Brutto-sparing: All sparing (privat og offentlig) i økonomien

Netto-investeringer: Nyinvesteringer – forslitning av kapital (kapitalkonsum)

$$I^{N}(t) = I^{privat}(t) + G_{I}(t) - \delta K(t)$$

Netto-sparing: Sparing - kapitalkonsum

$$S^{N}(t) = S^{privat}(t) + (T - G_{C}) - \delta K(t)$$

Sparing og investering

Antakelser i pensumboka: $I(t) = I^N(t)$ $S(t) = S^N(t)$

$$I(t) = I^N(t)$$

$$S(t) = S^N(t)$$

$$\underbrace{I^{privat} + G_I}_{GDI} = \underbrace{S^{privat} + (T - G_C)}_{GDS} \quad \downarrow \quad \underbrace{I^{privat} + G_I}_{GDI} - \delta K = \underbrace{S^{privat} + (T - G_C)}_{GDS} - \delta K$$

$$I(t) = S(t) I(t) = s \cdot Y(t)$$

$$I(t) = s \cdot Y(t)$$

$$I(t) = \frac{\partial K(t)}{\partial t}$$

Produksjon

Alle bedrifter produserer et homogent gode (Y) ved bruk av arbeid (L) og kapital (K) under fullkommen konkurranse

Total produksjon = produksjon av «et gode» Y

$$Y(t) = F(K(t), L(t))$$

Fullkommen konkurranse:

Profitt = 0
$$\rightarrow$$
 $\Pi = F(K, L) - w \cdot L - r \cdot K = 0$

$$F(K,L) = w \cdot L + r \cdot K$$

All inntekt går til arbeidere og kapitaleiere

Total produksjon = totale konsummuligheter

Produksjon

Positiv men avtakende grenseproduktivitet i K og L

Positiv grenseproduktivitet

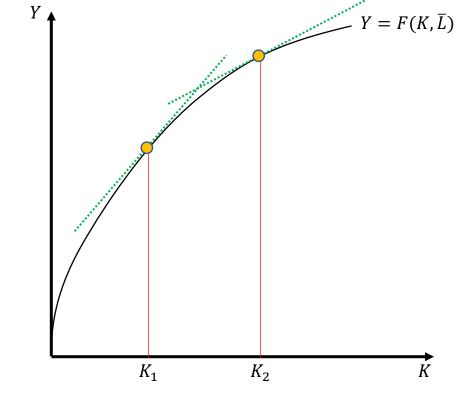
$$\frac{\partial Y}{\partial K} = \underbrace{\frac{\partial F(K, L)}{\partial K}}_{MP_K} > 0$$

$$\frac{\partial Y}{\partial L} = \underbrace{\frac{\partial F(K, L)}{\partial L}}_{MP_L} > 0$$

Avtakende grenseproduktivitet

$$\frac{\partial^2 Y}{\partial K^2} = \frac{\partial^2 F(K, L)}{\partial K^2} < 0 \qquad \frac{\partial^2 Y}{\partial L} = \frac{\partial^2 F(K, L)}{\partial L^2} < 0$$

$$\frac{\partial MP_K}{\partial K} < 0 \qquad \qquad \frac{\partial MP_L}{\partial L} < 0$$

Produksjon

Konstant skala-utbytte

Hvis mengden kapital (K) øker med 10% og mengden arbeidskraft (L) øker med 10% så vil produksjonen (Y) øke med 10%

Sammenligne med:

Tiltakende skala-utbytte

Hvis $K \uparrow m 10\%$ og $L \uparrow m 10\%$ så $Y \uparrow m MER$ enn 10%

Avtakende skala-utbytte

Hvis $K \uparrow m 10\%$ og $L \uparrow m 10\%$ så $Y \uparrow m$ MINDRE enn 10%

Produksjon

Konstant skala-utbytte og produksjon per arbeider

$$y = \frac{Y}{L} = \frac{F(K, L)}{L} = f(k), \qquad k = \frac{K}{L}$$

Cobb-Douglas produksjonsfunksjon: $Y = K^{\alpha} \cdot L^{1-\alpha}$, $0 < \alpha < 1$

$$Y = K^{\alpha} \cdot L^{1-\alpha},$$

$$0 < \alpha < 1$$

$$y = \frac{K^{\alpha} \cdot L^{1-\alpha}}{L} = K^{\alpha} \cdot L^{1-\alpha-1} = K^{\alpha} \cdot L^{-\alpha} = \left(\frac{K}{L}\right)^{\alpha} = k^{\alpha}$$

Cobb-Douglas produksjonsfunksjon med konstant skala-utbytte gir også positiv og avtakende grenseproduktivitet (utfordring: bevise dette!)

Produksjon per arbeider

Generell

$$y = f(k)$$

Spesifikk

$$y = k^{\alpha}$$

Hva skjer med produksjon per arbeider dersom kapital-intensiteten øker?

$$\frac{\partial y}{\partial k} = \frac{\partial f(k)}{\partial k} > 0$$

$$\frac{\partial y}{\partial k} = \frac{\partial f(k)}{\partial k} > 0 \qquad \qquad \frac{\partial y}{\partial k} = \alpha \cdot k^{\alpha - 1} > 0$$

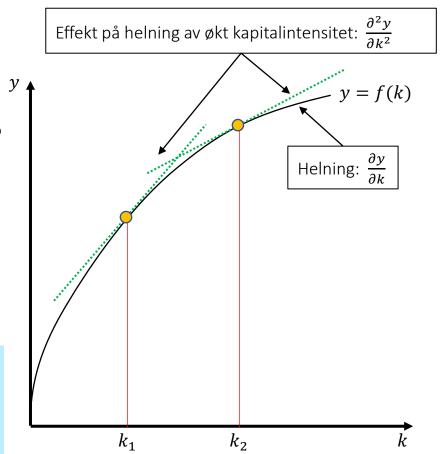
$$\frac{\partial^2 y}{\partial k^2} = \frac{\partial f^2(k)}{\partial k^2} < 0$$

$$\frac{\partial^2 y}{\partial k^2} = \frac{\partial f^2(k)}{\partial k^2} < 0 \qquad \frac{\partial^2 y}{\partial k^2} = (\alpha - 1) \cdot \alpha \cdot k^{\alpha - 2} < 0$$

Tolkning:

Om kapitalintensiteten øker, vil produksjon per innbygger øke (positiv grenseproduktivitet).

Jo høyere kapitalintensiteten er, desto mindre effekt vil en økning i kapitalintensiteten ha på produksjon per arbeider.

Vekst i produksjon per arbeidere

Generell
$$y(t) = f(k(t))$$

Spesifikk
$$y(t) = k(t)^{\alpha}$$

$$\frac{\frac{\partial y(t)}{\partial t}}{y(t)} = \sigma_k \cdot \frac{\frac{\partial k(t)}{\partial t}}{k(t)}$$

$$\frac{\frac{\partial y(t)}{\partial t}}{y(t)} = \alpha \cdot \frac{\frac{\partial k(t)}{\partial t}}{k(t)}$$

$$\sigma_k = \frac{\partial y}{\partial k} \cdot \frac{k}{y}$$
 = partiell produksjonselastisitet = α

Tolkning:

Veksten i produksjon per arbeider drivs av veksten i kapitalintensiteten (capital deepening)

Effekten av økt kapitalintensitet avhenger produktiviteten til kapitalen

Kapital per arbeider (kapitalintensitet)

Hvordan utvikles kapitalintensiteten over tid? $\frac{\partial k(t)}{\partial t} = ?$

$$\frac{\partial k(t)}{\partial t} = ?$$

$$k(t) = \frac{K(t)}{L(t)} \qquad \frac{\frac{\partial k(t)}{\partial t}}{k(t)} = \frac{\frac{\partial K(t)}{\partial t}}{K(t)} - \frac{\frac{\partial L(t)}{\partial t}}{L(t)}$$

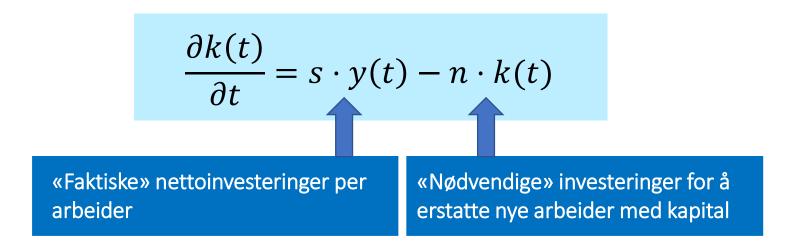
$$L(t) = L_0 \cdot e^{n \cdot t} \qquad \frac{\frac{\partial L(t)}{\partial t}}{L(t)} = \frac{n \cdot L_0 \cdot e^{nt}}{L_0 \cdot e^{nt}} = n$$

$$\frac{\partial K(t)}{\partial t} = s \cdot Y(t)$$

$$\frac{\partial k(t)}{\partial t} = s \cdot y(t) - n \cdot k(t)$$

Kapital per arbeider (kapitalintensitet)

Hvordan utvikles kapitalintensiteten over tid?

Dersom de faktiske investeringene er **større** enn de nødvendige (nettoinvesteringene er større enn hva som trengs for å erstatte nye arbeidere), vil kapitalintensiteten øke \rightarrow produksjon per innbygger øker

Dersom de faktiske investeringene er **mindre** enn de nødvendige (nettoinvesteringene er ikke store nok for å dekke behovet blant arbeidere), vil kapitalintensiteten minke \rightarrow produksjon per innbygger minker

Konklusjoner så langt

Nivået på BNP per arbeider avhenger nivået på kapital per innbygger (kapitalintensiteten)

Vekst i BNP per arbeider avhenger veksten i kapitalintensiteten

Så lenge kapitalintensiteten vokser, vil BNP per arbeider vokse

Veksten i kapitalintensiteten avhenger størrelsen på faktiske og nødvendige investeringer per innbygger

Hva bestemmer <u>nivået</u> på BNP per arbeider på lang sikt (i langsiktig likevekt)?

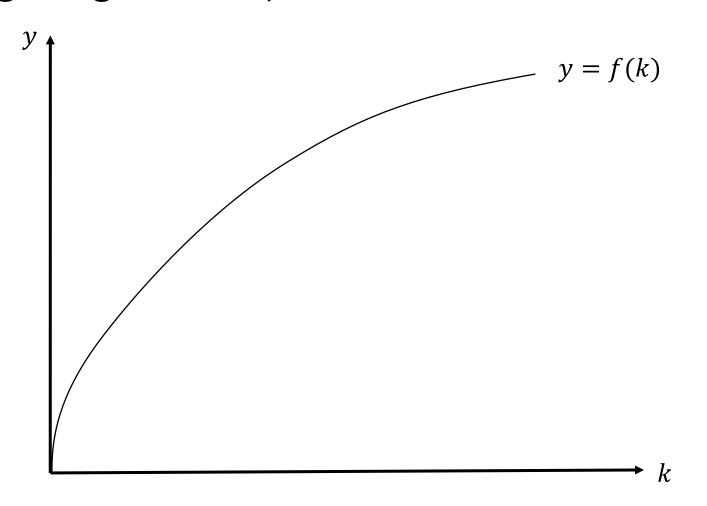
Definisjon av langsiktig likevekt (Steady-state):

All tilpasning som skjer automatisk, har skjedd Enten stabil nivå på BNP per arbeider, Eller stabil vekstrate i BNP per arbeider

Vekst i BNP per arbeider avhenger veksten i kapitalintensiteten

Så lenge kapitalintensiteten vokser, vil BNP per arbeider vokse

Hva bestemmer nivået på BNP per arbeider på lang sikt (i langsiktig likevekt)?

Så lenge kapitalintensiteten vokser, vil BNP per arbeider vokse

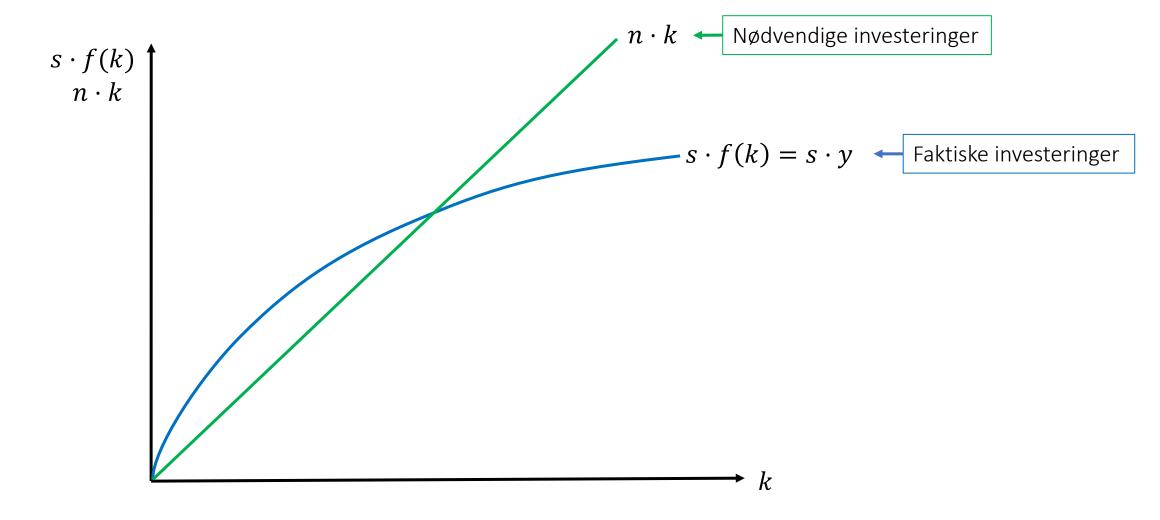
$$g_{\mathcal{V}} = \sigma_k \cdot g_k$$

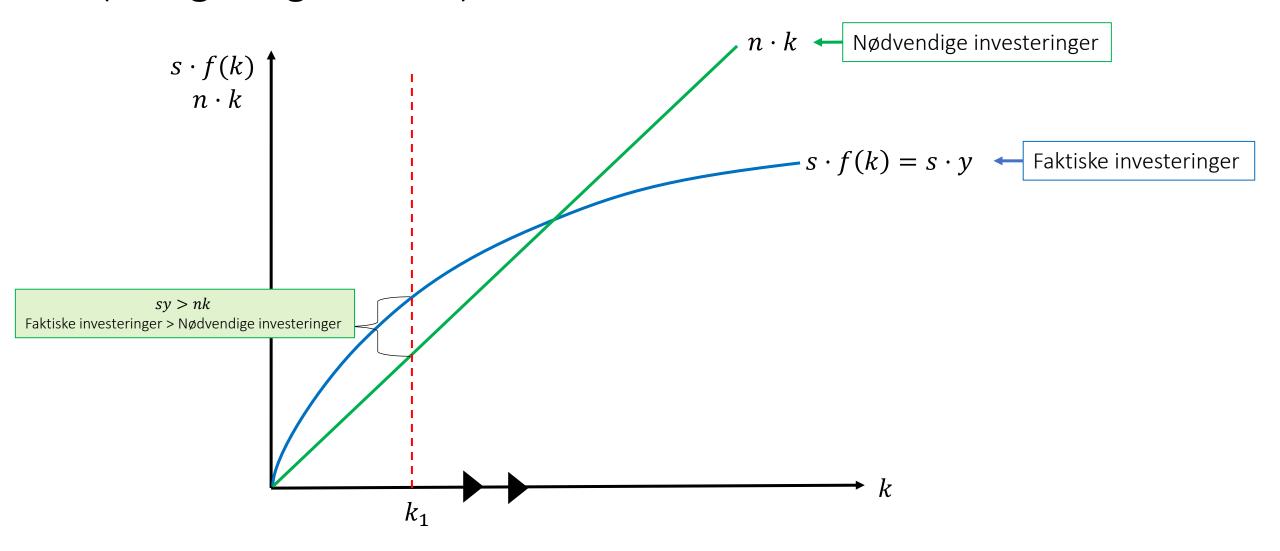
Hva bestemmer nivået på BNP per arbeider på lang sikt (i langsiktig likevekt)?

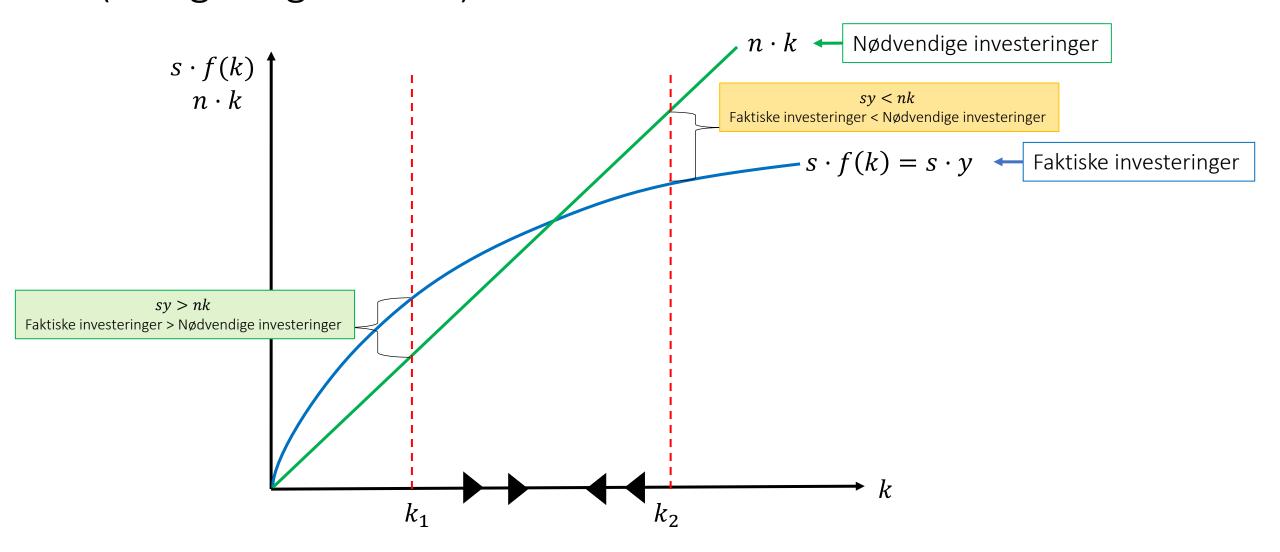
Når er veksten eller nivået på kapitalintensiteten stabil?

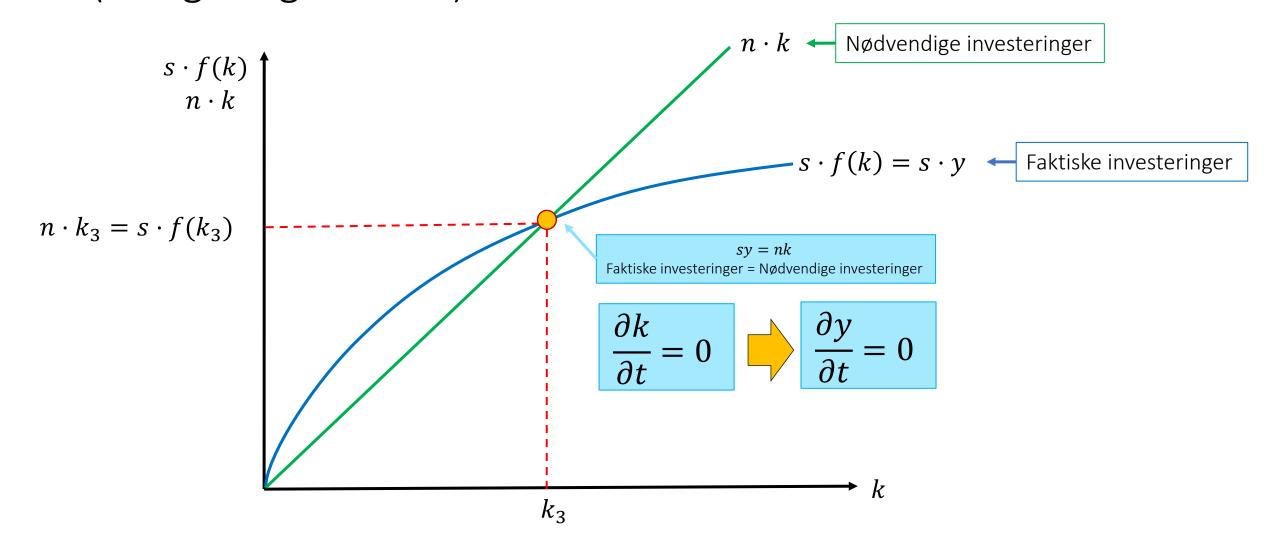
$$\frac{\partial k(t)}{\partial t} = s \cdot y(t) - n \cdot k(t)$$

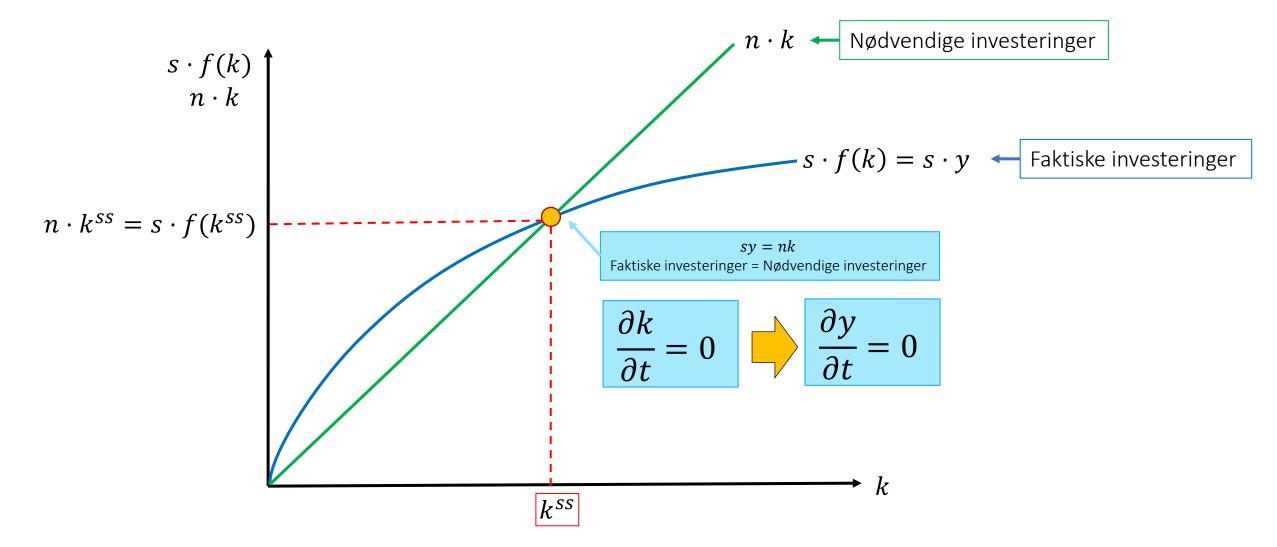
- 1. Grafisk utledning av produksjon per arbeider i langsiktig likevekt (steady state)
- 2. Matematisk utledning av produksjon per arbeider i steady state

Hva bestemmer nivået på BNP per arbeider på lang sikt (i langsiktig likevekt)?

Matematisk utledning av y^{ss} :

$$y(t) = k(t)^{\alpha}$$

$$\frac{\partial k(t)}{\partial t} = s \cdot y(t) - n \cdot k(t)$$

Så lenge faktiske investeringer er **større** enn nødvendige, vil veksten i kapitalintensiteten være positiv

Så lenge faktiske investeringer er mindre enn nødvendige, vil veksten i kapitalintensiteten være negativ

Hva bestemmer nivået på BNP per arbeider på lang sikt (i langsiktig likevekt)?

Utfordring:

- 1. Utled produksjon per arbeider (y) i steady state (matematisk)
- 2. Evaluere effekten av en økt sparerate i steady state (grafisk og matematisk). Gi økonomisk intuisjon!
- 3. Hva er <u>veksten</u> i BNP per arbeider i steady state?